

KORTE MEDEDEELINGEN

Malaria-muskieten.—Het is een bekend en verklaarbaar feit, dat inlanders, voorzover zij niet tot de intellectuelen behoren, dieren en speciaal insecten niet van een tekening kunnen herkennen, zo die op groter of kleiner schaal dan natuurlijke grootte is uitgevoerd.

Een aardig staaltje hiervan nam ik kort geleden waar, toen ik op zoek naar inlandse diernamen, enige desalieden allerlei insecten liet zien. Daaronder bevond zich ook een grote *Tipulide* met een vleugelspanning van 5 cm, een zeer algemeen voorkomende muggensoort, die de Engelsen *daddy-long-legs* noemen, vanwege de lange poten. Als soendaneese naam voor dit insect werd mij opgegeven reungit malaria en men vertelde er bij, dat de steek van dit dier zeer gevaarlijk was, omdat men er zwaar ziek van werd. Eerst dacht ik aan een mystifikatie, doch verdere navraag bij andere personen, die bij de eerste enquête niet tegenwoordig geweest waren, leverde dezelfde naam op; zelfs bij inlandse schoolkinderen was hij bekend. Toen ging mij een licht op, waar deze vergissing, (want de *Tipuliden* steken in het geheel niet) haar oorsprong vond. Iedereen kent de gekleurde platen, door de Dienst van de Volksgezondheid verspreid ter voorlichting van de inheemse bevolking omtrent de gevaren van verschillende ziekten, als pest en malaria. Op de plaat betreffende malaria is een *Anopheles* op zeer vergrote schaal afgebeeld. Dit heeft de mensen in de waan gebracht, dat daarmee een grote *Tipulide* (langpootmug) bedoeld werd.

Met ziet, dat het zaak is met de hier boven gesignaleerde mentaliteit rekening te houden, wil men niet indeste van kennis te verspreiden, verwarring stichten in de hoofden van eenvoudige desalieden.

Het getuigt intussen van een goed onderscheidingsvermogen voor vormen, dat elke desaman, al is hij nog zo weinig ontwikkeld, of misschien juist daarom, nauwkeurig onderscheid weet te maken tussen de verschillende groepen, waarin de vliegen (*Diptera*) wetenschappelijk verdeeld kunnen worden. Met reungit duidt men in het Soendanees alle soorten aan behorend tot de muggen (*Orthorapha Nematocera*) en met laleur de overige vliegen (*Orthorapha Brachycera* en *Cyclorapha*).

Een oorspronkelijke soendaneese naam voor de grote *Tipulide* is: reungit angkoeng-angkoeng. Voor malaria-muskieten heb ik alleen te Batavia een inlandse naam kunnen ontdekken. Met njamoek babi duidt men daar nl. een grote, donker gekleurde *Anopheles* aan, die bij het steken het lichaam bijna vertikaal houdt, met de kop omlaag gericht.

Bandoeng.

EDW. JACOBSON.

Een merkwaardig vertakte boomvaren. —

Zou deze boomvaren, vooruitgedrongen tusschen boomen, die zich wèl vertakken, deze eigenschap zoo mooi hebben gevonden, dat zij haar ging navolgen? Ik vond de plant op een wandeling door de bosschen op de Kawi-helling, op een hoogte van ca 1300 m, op korten afstand van de boschkeet van den Tjoban rondo en kon niet nalaten haar te fotografeeren. Zooals op de foto duidelijk zichtbaar is, vertakt zij zich niet eens, maar herhaaldelijk, tot 7 maal toe. Soerabaja.

M. J. VAN BENTHEM JUTTING.

NASCHRIFT. — Een uitvoerig onderzoek naar de oorzaken van de vertakking en de zich daarbij voordoende morphologische verschijnselen, werd door Prof. Dr J. C. SCHOUTE uitgevoerd naar materiaal van Java en door dezen gepubliceerd in het Recueil des travaux botaniques néerlandais, vol. XI, 1914, p. 95-193, fig. 1-17, tab. V-XXI, waarnaar wij hier verwijzen.

Vertakte, althans hoogstammige boomvaren zijn niet algemeen. Men dient onderscheid te maken tusschen dichotome (vorksgewijze) vertakking en zijdelingsche vertakking. Bij *Hemithelia crenulata* is het regel, dat een schijnstam ontstaat met vele takken.

RED.

Alsophila sp.]